

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ. 2540 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2540 มาตรา ๕๘ ได้กำหนดสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการและกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐ ตรวจสอบการทำงานของรัฐให้โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ หรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตย ให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนประการหนึ่งกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อม อีกประการหนึ่ง

กรมป่าไม้เป็นหน่วยงานที่อยู่ในสังกัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ปกป้องคุ้มครองและจัดการป่าไม้ทรัพยากรอันมีค่าของประเทศ กรมป่าไม้มีหน่วยงาน อยู่ในสังกัดซึ่งประกอบด้วย 5 สำนัก 2 กอง ได้แก่ สำนักจัดการและควบคุมป่าไม้, สำนักจัดการป่าชุมชน, สำนักวิจัยการจัดการป่าไม้และผลิตผลป่าไม้, สำนักส่งเสริมการปลูกป่า, กองแผนงาน, กองการอนุญาต กรมป่าไม้เป็นหน่วยงานราชการแห่งหนึ่งที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยได้จัดตั้งหน่วยงานภายในขึ้น คือ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งอยู่ในสังกัดของ สำนักงานสำนักเลขาธิการกรมทำหน้าที่ให้บริการและประสานงานกับหน่วยงานในสังกัด ที่เกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารของราชการให้แก่ประชาชนผู้ใช้บริการขอข้อมูลต่างๆ ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานในการที่ประชาชนจะต้องได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติของข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตลอดระยะเวลาที่ได้ให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนก็ได้ประสบกับปัญหาและอุปสรรคบ้าง เพราะในส่วนราชการที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางนั้นมีหลายสำนักงานจึงประสบปัญหาในเรื่องการส่งข้อมูล เนื่องจากทุกสำนักงานต้องส่งข้อมูลมารวมกันที่ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารและข้อมูลต่างๆเป็นข้อมูลที่มีปริมาณมากจึงเกิดความซ้ำซ้อนของข้อมูล และยากต่อการจัดเก็บสถิติและการจัดทำสรุปผลการมาให้บริการเพื่อรายงานให้กับผู้บริหารได้ยาก ซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือที่

มีฐานะเทียบเท่า รวมทั้งหน่วยงานใดๆ ที่กรมป่าไม้ ตั้งขึ้น ให้หน่วยงานดังกล่าวจัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้

เทคโนโลยีสารสนเทศคือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บ ประมวลผล และเผยแพร่สารสนเทศซึ่งรวมแล้วก็คือเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสื่อสารคมนาคม จากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้ส่งผลกระทบต่อด้านบวกต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ การเพิ่มความสะดวกรวดสบายในการสื่อสาร การบริการและการผลิต ช่วยแก้ปัญหาเรื่องระยะเวลาและสถานที่ พัฒนารฐานข้อมูลความรู้ต่างๆ ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่าง สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งระบบสารสนเทศที่ดีต้องมีรวบรวมข้อมูลเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและทันเหตุการณ์ สนองตอบต่อความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมได้รวดเร็ว และสามารถทำให้ข้อมูลที่มีอยู่สามารถถูกแปลงไปเป็นสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ได้โดยง่าย

ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติงานสนองเจตนารมณ์พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และเพื่อสนับสนุนให้ส่วนราชการมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติของข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 พร้อมทั้งเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้นผู้ศึกษาจึงต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อมูลข่าวสารทางราชการ ของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ด้วยเว็บเบสเทคโนโลยี และระบบการจัดการเนื้อหาของเว็บไซต์(Content Management System : CMS) ขึ้น โดยศึกษาข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักงานเลขาธิการกรม กรมป่าไม้ เพื่อให้การทำงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการให้บริการประชาชนที่เข้ามาขอข้อมูลกับทางหน่วยงาน

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อรวบรวม และจัดสร้างฐานข้อมูลข่าวสารของราชการ ของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร กรมป่าไม้
2. เพื่อจัดเก็บสถิติและสรุปผลการมาใช้บริการเรื่องร้องเรียนของประชาชน ในแต่ละ เดือน ของแต่ละสำนักงาน
3. เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเสนอข้อมูลข่าวสารของกรมป่าไม้ แบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยใช้ Web browser

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำข้อมูลข่าวสาร มาประมวลผลและออกรายงานต่าง ๆ ตามที่ต้องการ เพื่อเสนอผู้บริหาร
2. ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลที่ได้ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดทิศทางการบริหารงาน
3. เพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการข้อมูลข่าวสาร สำหรับประชาชนทั่วไปที่เข้ามาตรวจสอบข้อมูลได้
4. เพิ่มประสิทธิภาพในการค้นหาหรือติดตามข้อมูลได้ถูกต้องและรวดเร็ว

ขอบเขตของการศึกษา

งานวิจัยนี้ได้ครอบคลุมถึงเรื่องการจัดระบบข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตามมาตรา9 เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักงานเลขาธิการกรม กรมป่าไม้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตของหน่วยงาน(Organization)
 - 1.1 ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักงานเลขาธิการกรม กรมป่าไม้
 - 1.2 สำนักงาน และ กอง ที่อยู่ในสังกัดกรมป่าไม้
2. ขอบเขตของกระบวนการ(Process boundaries)
 - 2.1 กระบวนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
 - 2.2 กระบวนการรับเรื่องร้องเรียน/ประสงค์ขอข้อมูล จากประชาชน
3. ขอบเขตของกิจกรรม(Functional boundaries)
 - 3.1 กำหนดสิทธิการเข้าถึงฐานข้อมูลของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน
 - 3.2 จัดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการ
 - 3.2.1 จัดเก็บข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ส่งมาจากสำนัก หรือกองที่อยู่ในสังกัดกรมป่าไม้ ลงฐานข้อมูล
 - 3.2.2 แสดงข้อมูลข่าวสารของราชการ ผ่านทางเว็บไซต์ของส่วนราชการ
 - 3.3 จัดการข้อมูลเรื่องร้องเรียนจากประชาชน
 - 3.3.1 จัดเก็บข้อมูลเรื่องร้องเรียน หน่วยงานที่อยู่ในสังกัดกรมป่าไม้ จากประชาชน
 - 3.3.2 แยกข้อมูลเรื่องร้องเรียน ให้กับหน่วยงานที่อยู่ในสังกัดกรมป่าไม้ จากประชาชน

3.3.3 รับข้อมูลเรื่องร้องเรียน ที่ประชาชนร้องเรียน จากสำนักงานที่ดำเนินงานเสร็จแล้ว ติดต่อประสานงานกับประชาชนเพื่อเผยแพร่ข้อมูลต่อไป

3.4 นำสรุปผลการสอบราคา, การประกวดราคา และการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นรายเดือนโดยการเผยแพร่บนเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

3.5 จัดเก็บสถิติและสรุปผลการมาใช้บริการเรื่องร้องเรียนของประชาชน

คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูลหรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าจากสื่อความหมายนั้นจะทำโดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่ายฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้ “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายถึง ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

หน่วยงานของรัฐ หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

บุคคล หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย และบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย